

На српском северу Космета је, драги читаоци, хладно. И пада бели снег. Призор је, то зна свако ко је био овде, заиста импресиван. Ко воли дивљину – а ово је у сваком смислу дивљина, место је готово идеално, лепо као сан! На моју несрећу, не бавим се маркетингом у некаквој туристичкој агенцији, него углавном лошим и досадним вестима, и због тога ћу (уместо једног дивног описа ових брда, великог језера, те поточића и симпатичних кафаница на какве можете да налетите у сасвим неочекиваним забитима у овој бестрагији) морати из ових стопа да прекинем сваку лепу причу и да вам саопштим како је овде мрак. И како је хладно и како је напон струје коју север Космета добија из Новог Пазара толико слаб да можете да укључите сва постојећа грејна тела на струју и да, без обзира на то, пожелите да скинете паркет и да га, лепо, насред куће запалите. Сећате се, неки од нас су умели да се ругају онима што једном давно нису имали осећај за лепо, па су волели да запале сву дрвенарију па макар она била од ружиног дрвета а са дуборезима филигранском вештином рађеним – е да би се огрејали. Сад их разумем. Слаба струја која стиже „из Србије“ (значи – не „из Косова“) јесте последица (не резултат, нисам погрешила – она је последица) споразума ЕПС-а и КЕК-а који (наравно) међусобно не комуницирају, јер једни друге сматрају (са пуним правом!) нелегалним институцијама. На овом месту све је нелегално, па тако и ЕПС, КЕК, самопроглашене косовске институције, те српске паралелне институције, па онда и једни и други избори на Косову, који су такође нелегални...

У том једном духу праве анархије, пошто сам стигла до разумевања оних који су палили ормане од ружиног дрвета да би се загрејали, налазим да је био баш духовит позив Бајрама Реџеџија – да Срби на северу не морају и не треба да плаћају струју нелегалном ЕПС-у, као што су неки Срби пре пола године позивали оне из Грачанице и осталих великих српских средина да не плаћају струју нелегалном КЕК-у. Духовит је али није смешан – ако ме разумете. Није смешан и ужасно је озбиљан јер је, испоставиће се брже него што мислите, истинит. И ово „привремено решење“ ће, као и углавном све привремене измишљотине српске државе, а у циљу што безболнијег пада услед неуспеха да се Косово сачува у саставу Републике Србије – бити као што и сам назив каже: привремено. Србија већ доста времена педантно ради на томе да изгуби симпатије косовских Срба, тако да је непопуларна идеја да се струја (а струја се овде већ јако дуго доживљава бесплатно као сунчеви зраци), па још слаба – наплаћује, дошла као још једна кап у чаши на сву резигнацију становништва севера, који је ипак донедавно веровао да га неће баш задесити иста судбина каква је снашла југ. Идеја о неплаћању слабе струје која свако мало па нестане, која је више пута нестала дан уочи највеће српске славе, па су се многи људи нервирали, која је на крају својим сталним променама напона покварила много телевизора, рачунара и остале технике; идеја о неплаћању нечег таквог – добродошла је као и свака идеја о неплаћању, посебно ако сте ненавикнути на сам појам о плаћању било чега што није опипљиво и не једе се, попут ПДВ-а, струје, па и воде (која је опипљива али је увече нема), инфостана, или неке тамо

градске чистоће итд. Нису, наравно, криви људи који по природи ствари нерадо нешто плаћају, него држава која их већ целу деценију убеђује да их није напустила (а напустила их је још 1999) и да они само треба да седе ту и да не емигрирају на неко место на којем је лакше живети. И да је то све што се од њих очекује.

Радно место „Србин са Косова“ више није профитабилно, схватили су већ и они најлакомисленији који су веровали да тако нешто може да траје до века (па чак и да је нормално да се прима плата а да се не ради, јер ваше радно место једноставно, у стварности, не постоји) и шта се сада дешава. Отпуштања, која нису мимоишла ни косовске, као ни оне „обичне“ Србе, јер нису мимоишла скоро ниједну државу на свету. Након отпуштања вести о скором плаћању неких рачуна. Па онда она бучна прослава и радост „обичних“ Срба због Јеремићевог преласка границе, у поноћ, на дан делимичног откључавања нашег кавеза после 18 дугих година, коју су косовски Срби гледали без неког већег интересовања, већ прилично добро и систематски припремани на то да се треба, макар фиктивно, одјавити са Косова да би се могло лакше дисати. И да, са друге стране, ваља узети и косовска документа – такође да би се могло лакше дисати. И све је мање прича о томе како се не сме признати квазидржава.

Нећу причати о политичарима – причаћу о ономе што говори такозвани обичан свет. Они који су се пре само неколико месеци врло опрезно и тихим гласом пред неким „са стране“ (прецизније „из Србије“) присећали својих албанских колега и пријатеља – сада се све гласније хвале тиме да су они одувек имали добре односе и сарадњу са Албанцима. Вратио се у свакодневни говор и стари мит о томе како је „боље трговати са Шиптарима него са Србима“ и како, на крају, није важно како се неко зове него какав је човек. „Није важно како се неко зове него какав је човек“ је наравно истина, али је и фраза којом се увек тешимо после изгубљених ратова, и чим донедавно ватрени националисти почну често да употребљавају – значи да је отпору да се прихвати стварно стање ствари дошао крај. Крај отпора је, уједно, и крај било какве саборности која је постојала на овом месту до пре само неколико месеци. Крај те такозване саборности, колико год она незграпна и неискрена била, делује као крај каквог-таквог осећаја, макар тај осећај био и илузија сигурности. Да поједноставим, на српском северу у овом тренутку нико није „главни“. То чини људе несигурним, јер колико год не волели „главног“, они ипак воле да он постоји. Реч је, наравно, о Марку Јакшићу.

И због свега тога помало на северу јужне српске покрајине, поред тога што је хладно и што је мрак, већ се неко време чује и „непријатна тишина“. Прошле године у ово време горели су шиптарски локали у Бошњачкој махали. Пролетос су били „нереди у Брђанима“, илити кратки комад о откуп шиптарске земље, илити покушај да се узме још који милион од матичне државе на рачун истог, што су са своје стране „линије сукоба“ радили и Албанци, па је на том плану посао био добар за све, јер новац не зна за нацију, веру и

расу... Летос се распала коалиција СРС—ДСС у северној Митровици, након још једног покушаја извођења исте тачке. Јесенас је у Лепосавићу убедљиво победио ДС, а само неколико месеци раније сте имали ситуацију да је већина говорила да је „за српске радикале“. На изборе које је расписала нелегална влада квазидржаве Срби су изашли у много већем броју него што су излазили на поновљене српске изборе, у местима где су се Срби посвађали међу собом и тражили од владе Србије да смени неке ДСС-овце и радикале. После тих нелегалних новембарских избора на које је изашло много више Срба него што су очекивали они који нису пратили све ово – међу собом су се посвађали и они Срби који су прихватили чињеницу да морају да учествују у нелегалним институцијама. Београдским медијима сада ближим памети (чешће их пуштају да говоре) делује онај „огранак“ ове опције која је била за излазак на нелегалне изборе, који је од самог почетка прихватио „нелегалну стварност“ и учествовао у нелегалној влади квазирепублике. Што, наравно, не значи да смо ми сад признали Косово, то нелегално, самопроглашење квазидржаве и најгрубљи могући ударац на интегритет и суверенитет, па на крају и дигнитет наше државе. Косово је Србија, нико није рекао да није. Осим оних који су плаћени да то раде, навуку (пожељно је што већи) што гласнији бес и лажних и искрених патриота на себе, а одвуку пажњу са онога што се за то време дешава на самом „месту злочина“. Наравно да је Косово – Србија. И више од тога. Косово је огледало Србије.